

Ahogy Krisztus Pilátus előtt

Ringató

*Örökké sátradban,
karodba ájultan
mély hangod hallgatom:
szavaid ringatnak.*

*Szavaid ringatnak,
bölcsum a két karod,
dúdogatsz csendesen,
békét adsz, Istenem.*

*Békét adsz, Istenem,
végtelen nyugalmat,
örömcsök hullik rám
örökké sátradban.*

Beszélni ezüst, hallgatni arany – tartja a mondás. Hallgatni persze nem könnyű, sőt, néha nagyon nehéz. Krisztusnak sem lehetett könnyű Pilátus előtt. A hallgatás nem csak a csend üdítő magánya lehet, a hallgatás nem mindig beleegyezés. El lehet hallgatni, hogy valamit vagy valakit jobban halljunk, mert figyelni akarunk rá, és el lehet hallgatni, mert a beszéd már nem mond semmit, nem használ annak, aki hallja, igazából nem is akarja meghallani, és annak sem használ, aki mondaná, mert feleslegesen szítja magában a tüzet. A hallgatás akkor szenvedéssel van kibélelve. Akkor nagyobb hőstett csendben maradni, mint szócsatát vívni, nagyobb erőfeszítés tűrni, hogy más ostobaságokat beszéljen, és elborítson korlátoltságból vagy rosszindulatból szőtt szavainak tömkelegével. Krisztus érti ezt. Én csak most kezdem érteni. Húszévesen az ember nem szívesen hallgat, folyton csatát vív, és nem nyugszik, amíg meg nem ítélik az igazát. Negyven felett bajos, ha még így van. De talán százévesen is türelmet próbáló a hallgatás, ha szamarak serege rúgja félre a bölcs öreget.

Kinyílik a bicska, viszket a tenyér, a gyomortól a szájpaddlásig bizsereg egy kellemetlen, furcsa érzés, a szív hevesebben ver, nem hagy pihenni. Lázad a test, mert bántják a lelket.

* * *

Az utóbbi években gyakorta ragadtam tollat, körleveleket írtam, és cikkeket, mert bántottak. Bántották bennem a kincset, amellyel együtt születtem, ajándéku kaptam az első csepp véremmel: a hazámat, a hazám szeretetét. Hogy ezek fennkölt szavak? Persze, egy olyan Európában, ahol a nemzetállamok úgy sorvadoznak, mint a vázában felejtett barnuló, száraz kórók. Ezek élő szavak. A napokban számos olaszországi magyar asszonnyal váltottam levelet: ők is mind sebzett madárként verdesik szárnyaikat, mert naponként tapossák meg bennük azt, amit elvenni így sem tudnak. Európa jó néhány népe szépen glédába állt, és jó tanuló módjára szajkózza a leckét, hogy meg ne bukják a vizsgán, és a tanár úr, az óceán túloldalán, esetleg nyilvánosan is megdicsérje.

* * *

Ez az új, elképzelhetetlen tömegeket megmozgató, népek vándorlása és menekülése dráma. S dráma a drámában a Magyarországot kitüntető, kistílú, de nagyhangú rágalomhadjárat. Tény, hogy ebben a földrészeket felforgató helyzetben az Orbán-kormány szerepvállalása új, kihagyhatatlan alkalom a világsajtó számára, hogy sárral dobálja azt. Meg is szoktuk, s tudjuk, hogy az otthoni ellenzék szívesen és hathatósan besegít neki. Azért mégis írtunk ennek-annak, tiltakoztunk a szerkesztőségekben, és tájékoztattuk az ismeretségi körünket, hogy a dolgok nem is úgy vannak, ahogy beállítják őket. Most azonban a sárdobálás rekordot döntött. Az újságok és a híradók egymással versengve szórják a szitkot, szolgálalkúségból, fáradhatatlan hévvel,

szinte önkívületben hajladoznak egy láthatatlan hatalom előtt, mint a fák, melyeket a szél vad, törzsi táncra kért. Gyalázkodásuk minden szava arculütés, a fröcsögő vádak korbácsként hasítják a bőrt, s ami még sokkal rosszabb, a monoton mantraként hangoztatott becsmérő jelzők lassú vízként medret vájnak az okos és művelt nyugati közvélemény langymeleg szívébe. Mert szíve is van ennek a Nyugatnak, ahogy van az otthoni balliberálisoknak is, egészen keresztényi szíve, mely könnyen puhul, ha az érdek vagy egy különösen értelmezett, földtől elrugaszkodott, eszményi jóság lebeg előtte.

* * *

Az évszázadok során Európa vitathatatlan rutinra tett szert abban, hogy bennünket magunkra hagyjon, s ellenségeinkkel paktáljon. Ezalatt Magyarország is rutinos lett abban, hogy testével védje Európát és az európai kereszténységet. Oh, a vén Európa oly gyakran szenved emlékezetkiesésben!

* * *

Van, aki az orráig sem lát, van, aki a fától nem látja az erdőt, van, aki vak létére világtalant vezet. Itt mifelénk, Itália-szerte (is) igen sokan vannak, akik nem tudnak különbséget tenni a jámbor naivság és az értelmes szeretet között. Jóemberek, akikben túlteng az érzelmes szeretet. Akikben az érzelmek szeszélyes hullámai szabják meg a gondolatot és a cselekvést. Akik nem tudnak nemet mondani saját maguknak, a gyerekeiknek és más népeknek sem. Akik nem tudnak igazi párbeszédet folytatni, mert nem tudják, hogy ők maguk kicsodák. Túlságosan teli hassal ezt nem is könnyű. Hiábavalók akkor a körlevelek, a hírmagyarázatok, a szavak apró gyöngyökként peregnek le a vélt barátokról, és ellenérzést szülnek. Ezért fogom magam hallgatásra, s hagyom, hogy a hatalmasok elcsépelj, de érdekes módon mindig hatásos szövegükkel bántsanak. A szavak veszítettek értékükből, a hallgatás most ékebben szól. Hisz beszélni ezüst, hallgatni arany. Krisztus érti ezt.

* * *

S a csendes vajúdságból, az elfojtott kiáltásból hátha végre őszinte ima születik egy nemzet ajkán.

Csillagbohóc

*Apró lábán
csillagbohóc
fut a fák között,*

*kíváncsi volt,
csillaghonból
így elköltözött.*

*Zöld erdőben
keresi most,
fénye hová lett,*

*csillagporát
csak nem leli;
beesteledett.*

*Sötét égen
csillagcsalád
fényes ruhát ölt,*

*lent a földön
zöld mohára
csillagfiú ült.*

*Észbe kap hát
a kis huncut
csavargó gyerek,*

*mohacipő
illatlábán,
arca jó kerek.*

*Így fut vissza
csillagbohóc
családja körébe,*

*onnan szórja
fényes porát
zölderdő ölébe.*

Magyar nők a végvárokon és azon túl

Miközben szürke viharfelhők sötétlenek Európa egén, s a konkrét nehézségek orvoslása helyett az országok vezetői, bölcs rálátás és jellem hiányában, kígyót-békát kiabálnak egymásra, és hebehurgya pótcselekvéssel ütik agyon az időt, mintha nem látnák a fától az erdőt, addig a nép, az istenadta, az egyszerű, a kiszolgáltatott, küzd a maga módján. A hétköznapi életet színessé, értelmessé, kedvessé téve, mindenki az égi talentumai szerint. Teszik ezt például a külföldre férjhez ment magyar nők, akikből nincs hiány Északkelet-Olaszország hol karsztos, hol nyájas vidékein sem. Az esetek nagy részében valahogy úgy szokott alakulni, hogy a magyar nők, nemcsak új ízeket visznek a talján vagy egyéb konyhába, hanem képességeik és lehetőségeik szerint, gyakran több gyerekkel az oldalukon, a helyi közösséget gazdagítják vállalkozó kedvükkel és kreativitásukkal. S mi több, e munkakedv igen gyakran párosul valamilyen, Magyarországot érintő tevékenységgel.

Erre példa a friuli Pordenonében megrendezésre került *Sentieri Illustrati* (Illusztrált ösvények) címet viselő kiállítás, melyet szeptember 4-étől október 25-éig látogathat a közönség a Galleria Sagittariában. 2009 óta huszonegy kiállító hozta el gyermekkönyveket illusztráló képeit, köztük az a budapesti születésű Szulyovszky Sarolta, aki megtelepedvén a sonkájáról méltán híres San Daniele del Friuli nevű városkában, hosszú évek kitartó munkájával a régió egyik legismertebb és leginkább foglalkoztatott gyermekkönyv-illusztrátorává nőtte ki magát. Az ő makacsságának köszönhetően valósult meg az említett kiállítás idei markáns magyar jelenléte. A tizenhét kiállító közül ugyanis csupán három olasz, a többi tizenegy mind hazai illusztrátor, olyan harmincasok és negyvenesek, akik már nemzetközi terepen is jócskán bizonyították technikai tudásukat és egyéni leleményüket. Szulyovszky Sarolta válogatta őket és műveiket, ismervén a hazai gyermekkönyvek kínálatát, hisz ő maga is jó pár magyar nyelvű kiadványt illusztrált. Például Markó Béla vagy a szintén erdélyi Máté Angi gyermekkönyveit. Szerteágazó művészeti tevékenységének egyik legrangosabb elismerése a 2013-as Frankfurti Könyvfesztiválon elért a „12 legszebb könyvborító” közé választott illusztrációja, mely Finy Petra *Folyékony tekintet* című verseskötetét díszíti. Eltökéltsége és kapcsolatrendszere segítségével nem egyszer magyar szerző műveit is sikerült megjelentetnie az olasz könyvpiacra. Emellett és a családi feladatok elvégzése mellett szakköröket és különböző tanfolyamokat tart kicsiknek és nagyoknak, s az iskolák, illetve az önkormányzatok évről évre számítanak jelenlétére, kreativitására és lelkiismeretes munkájára. A pordenonei kiállítás egy új alkalom arra, hogy Magyarországról nem az újságok mantraszerűen ismételt, becsmérő jelzőivel szóltak az előadók, hanem a művészeti és emberi értékek méltatása által, könnyed egyszerűséggel és élénk szakmai érdeklődéssel. Így kerülhettek olasz földre a Tamási Áron *A legényfa kivirágzik* című nem eléggé ismert könyvéhez a Herbszt László által készített, népművészeti ihletésű, színes tablók, Paulovkin Boglárka temperával és akrillal készült illusztrációi, melyek a saját meséjét, a *Róka és egér új otthon keres* címűt teszik még mesésebbé, valamint Nagy Norbert digitális technikával

alkotott művei a *Milyen madár* című, gyermekverseket tartalmazó kötethez. A megnyitón ők hárman képviselték az otthon maradt kollégákat is, akik valamennyien egészen egyéni és magas színvonalú képekkel kápráztatták el a szokottnál nagyobb számban megjelent látogatókat. Közöljük a többi résztvevő nevét is, hátha ez az írás is segíthet abban, hogy akár a világhálón keresztül is megismerjük a munkáikat: Bodonyi Panni, Baranyai András, Gyöngyösi Adrienn, Kiskovács Eszter, Kárpáti Tibor, Maros Krisztina, Nagy Diána, Rofusz Kinga, Simonyi Cecilia, Szalma Edit és Szegedi Katalin.

Egy frissen létrehozott kulturális egyesület is bizonyítja, hogy a magyar nők nem férnek a bőrükbe, alkotni akarnak, a köz javára tenni és közben Magyarországról is szólni. A békéscsabai születésű Lóczi Klára muzsikuss és zenepedagógus vezetésével megalakult a padovai székhelyű *Pannonia Musica*. A nonprofit egyesület a Kodály-módszer alkalmazása, a kóruséneklés, a népzene, a zeneterápia, a családi és közösségi éneklés, a minőségi zeneoktatás és a magyar-olasz zenei, művészeti és kulturális kapcsolatok terén kíván szolgálni. Merthogy ez szolgálat, nem vasárnap délutáni unaloműzés. Az olasz óvodák és általános iskolák zeneoktatása és zeneszeretetre való nevelése hagy némi kívánnivalót maga után, hiszen például a karácsonyi és egyéb iskolai hangversenyek repertóriumá al-

talában kimerül egy-két klasszikusnak mondható angolszász dal előadásában, amihez filmzenék és John Lenon Imagine-je adódik még hozzá. Az énekórak alatt filmnézés folyik, mintha az együtténeklést a gyerekek életében jóformán csak néhány plébániai kórus jó szándékú, de megkérdőjelezhető színvonalú előadása jelenthetné.

A magyar nők magyar érdekeltségű aktivitására példák végeleáthatatlan sorát idézhetnénk. E sorok írója a többi között magyar versek olasz fordításait olvasta fel a helyi katolikus rádióban tartott sorozatában, Árpád-házi Szt. Erzsébetről írt monodramáját többször bemutatták az olasz közönségnek, és most készült el az első világháborút magyar szemszögből bemutató monológja. A Crespano del Grappában élő Nagy Erzsébet, a helyi amatőr színtársulat szólóénekesse magyar népdalokat énekel az előadások során, hogy csak a szűken vett környéken maradjunk, és persze még sorolhatnám.

Így válnak a magyar nők a magyarság nagyköveteivé, amolyan végvári vagy azon is túli vitézekké a magyar ügy érdekében. Csendben, de eltökélten. S bár férjeink sok esetben szépen megtanulnak magyarul, és a honvágy nem hagy nyugton, még nem mehetünk haza. Mert még itt van dolgunk.

Finy Petra *Egy marék buborék és Folyékony tekintet c. verseskötetét Szulyovszky Sarolta illusztrálta*